

Seurakuntayhtymän hallintosäännön muuttaminen

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.05.2026
464/00.01.00/2025

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus

Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää hyväksyä ehdotuksen seurakuntayhtymän uudeksi hallintosäännöksi liitteen mukaisesti siten, että uusi hallintosääntö astuu voimaan 1.8.2026 alkaen.

Käsittely

Päätös

Päätöshistoria

Selostus

Taustaa

Helsingin seurakuntayhtymän ensimmäinen hallintosääntö otettiin käyttöön vuoden 2024 alusta alkaen, kirkkolainsäädäntöön tehtyjen muutosten seurauksena. Hallintosäännön kehittäminen on edennyt vaiheittain vuoden 2025 aikana. Kehittämistyön taustalla on ollut tarve selkeyttää tiettyjä toimivaltasäännöksiä sekä päivittää hallintosääntö vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja seurakuntayhtymän nykyistä johtamisjärjestelmää.

Viimeisimmän päivityskierroksen prosessi käynnistyi aloitteilla ja keskusteluilla hallintosäännön kehittämistarpeista sekä yhteisessä kirkkoneuvostossa (muun muassa 18.12.2025) että yhteisessä kirkkovaltuustossa (muun muassa 30.10.2025 ja 11.12.2025). Hallintosäännön keskeisiin kehittämiskohteisiin ovat tällä kierroksella kuuluneet muun muassa toimivallan jaon tarkastelu toimielinten ja johtavien viranhaltijoiden välillä, yhteisen kirkkovaltuuston tekemien henkilövalintojen prosessin kehittäminen, nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan uudistaminen sekä toimielinten ja toimikuntien roolien selkeyttäminen.

Yhteinen kirkkoneuvosto käsitteli hallintosääntöä koskevia muutostarpeita kokouksessaan 15.1.2026, esittäen yhteiselle kirkkovaltuustolle samalla tiettyjä tarkennuksia hallintosäännön 4 luvun pykäliin 9 ja 11. Yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyi esitetyt muutokset kokouksessaan 29.1.2026.

Edelleen yhteinen kirkkoneuvosto päätti 15.1.2026 pyytää valmisteltavaksi hallintosäännön muuttamisen muiden valmistelussa olevien kokonaisuuksien lisäksi niin, että kirkkoneuvostolle palautetaan johtajiston jäsenten osalta siirto-oikeuden ja päätösvallan siirtojen kautta nykyistä parempi mahdollisuus turvata seurakuntayhtymän johtamistilanne. Tarkastelussa pyydettiin erityisesti arvioimaan hallintosäännön 4 luvun 9 §:n 3 kohdan toimivaltuuksia siitä näkökulmasta, missä määrin niiden rajaaminen pois kirkkoneuvoston vaikutuspiiristä on aidosti tarpeen joustavan hallinnon mahdollistamiseksi.

Valmistelua on tämän jälkeen jatkettu sääntötyöryhmän valmisteluryhmän ja sääntötyöryhmän toimesta. Työssä on hyödynnetty aiempia linjauksia, käytyjä

lähetekeskusteluja sekä valmistelun aikana esiin nousseita kehittämistarpeita. Tietyistä hallintosäännön yksityiskohdista käytiin lisäksi lähetekeskustelu yhteisen kirkkoneuvoston seminaarissa 17.4.2026. Lähetekeskustelussa todettiin, että kiinteistöjohtokunnan tehtävää ja toimivaltaa koskevia muutostarpeita ei lähdetä määrittelemään vielä tällä hallintosäännön päivityskierroksella vaan niihin palataan syksyllä 2026 niin, että mahdolliset muutokset voitaisiin saada voimaan vuoden 2027 alusta alkaen.

Sääntöryhmän kokouksessaan 24.4.2026 hyväksymä lopullinen ehdotus uudeksi hallintosäännöksi esitetään liitteessä. Lisäksi liitteessä on versio, jossa on nähtävillä muutokset voimassa olevaan hallintosääntöön nähden. Lisäehdotukset on merkitty vihreällä värillä ja poistoehdotukset punaisella värillä ja yliviivauksella.

Hallintosääntöehdotus on laadittu siten, että se muodostaa johdonmukaisen kokonaisuuden ja tukee seurakuntayhtymän strategista johtamista sekä toiminnan sujuvuutta.

Päätösehdotuksen perustelut

Ylimmän johdon palkkausjärjestelmä ja sen suhde hallintosääntöön

Henkilöstöjohtajan toimivaltaa (hallintosääntö 4 luku 9 § 7 mom.) on täsmennetty siten, että se ei koske ylintä johtoa eikä osastonjohtajia. Taustalla on tarve erottaa ylimmän johdon palkkaus muusta palkkausjärjestelmästä, koska työnantajaa koskevaa palkkausta ei ole tarkoituksenmukaista käsitellä samassa järjestelmässä muun henkilöstön kanssa. Nykyinen ratkaisu perustuu siihen, että ylimmän johdon palkkaus valmistellaan erikseen ja päätetään asianmukaisessa toimielimessä ilman, että hallintosääntöön lisätään erillistä palkkaustyöryhmää.

Nuorten vaikuttajaryhmän valinta ja kokoonpano

Yhtymän nuorten vaikuttajaryhmän valintaa ja kokoonpanoa (8 luku 1 §) on täsmennetty siten, että jokaisesta seurakunnasta valitaan ryhmään jatkossa yksi varsinainen jäsen. Valinta tehdään seurakuntien omissa vaikuttajaryhmissä ja vahvistetaan yhteisessä kirkkoneuvostossa. Kiintiöitä ei ole katsottu tarpeellisiksi sisällyttää sääntelyyn. Muutoksella varmistetaan tasapuolinen edustus sekä selkeä ja yhtenäinen menettely.

Vaikuttajaryhmän jäsenyyden kriteerit on haluttu pitää entiseen tapaan mahdollisimman joustavina, eli jäsenyyteen riittää se, että henkilö on alle 29-vuotias konfirmoitu kirkon jäsen. Näin ollen jäsenyyttä ei menetä esimerkiksi seurakuntaa vaihtaessaan.

Koska kyse on seurakuntayhtymän perustamasta vaikuttamistoimielimestä, josta ei säädellä lainsäädännössä, ei ryhmän valinnassa edellytetä tasa-arvolain julkista valtaa käyttävien toimielinten kokoonpanosta annettua sääntelyä. Tämä on ollut nuorten itsensä esittämä vahva toive, jotta sukupuolten moninaisuus saadaan huomioitua. Edelleen nuoret ovat toivoneet, että ryhmän jäsenten valinnassa varmistettaisiin, että ryhmä heijastaa nuorten moninaisuutta mahdollisimman laajasti.

Kiinteistöjohtokunnan toimivalta tontinvuokrauksessa

Nykyinen 5 luvun 6 §:n kohdan 3 sääntely on koskenut vain rakennuksia ja huoneistoja, ja on ollut epäselvää, ulottuuko toimivalta myös maapohjan vuokraukseen vai kuuluuko se kirkkolain nojalla yhteiselle kirkkovaltuustolle. Toimivaltaa on muutettu sääntöehdotuksessa siten, että kiinteistöjohtokunta voi jatkossa päättää kiinteistöjen vuokraamisesta enintään viideksi vuodeksi.

Kiinteistöjohtokunnan muun toimivallan ja tehtävän osalta ei vielä tässä vaiheessa esitetä muutoksia, vaan kyseisiin kokonaisuuksiin palataan syksyllä 2026.

Sijoitusneuvottelukunnan ja tarkastustoimikunnan asema hallintosäännössä

Kyseisten toimielinten lisäämistä hallintosääntöön ei katsottu tarpeelliseksi vaan niiden perustamisesta ja tehtävistä päätetään jatkossakin erillisellä toimielimen päätöksellä. Menettely on sama kuin palkkaustyöryhmän kohdalla.

Tavanomaisten tuomioistuinasioiden hoitaminen

Hallintojohtajan toimivaltaan (4 luku 9 § 4 mom.) esitetyn lisäyksen tavoitteena on selkeyttää toimivaltajakoa ja tehostaa pienten riita-asioiden käsittelyä. Tavanomaiset ja euromäärältään vähäiset saatavien perintään liittyvät riita-asiat sekä muut rutiininomaiset tuomioistuinasiat on tarkoituksenmukaista kuulua hallintojohtajan toimivaltaan, jotta käsittely on sujuvaa ja hallinnollisesti kevyttä.

Samalla varmistetaan, että periaatteellisesti tai taloudellisesti merkittävät asiat käsitellään edelleen yhteisessä kirkkoneuvostossa. Muutos parantaa päätöksenteon tehokkuutta, vähentää hallinnollista kuormitusta sekä mahdollistaa nopeamman reagoinnin riita-, rikos- ja hallinto-oikeudellisissa asioissa, vaarantamatta asianmukaista ohjausta ja valvontaa.

Ennakollinen siirto-oikeudesta luopuminen

Aiempi hallintosäännön kirjaus (4 luku 11 §) ei ole ollut aivan kirkkolain mukainen ja tästä syystä siirto-oikeudesta luopuminen toteutetaan jatkossa toimielinpäätöksenä eikä hallintosääntökirjauksena. Hallintosääntöön jätetään viittaus (4 luku 11 § 8 mom.) siitä, että yhteinen kirkkoneuvosto voi etukäteen päätöksellään luopua ennakollisesti siirto-oikeudestaan maksimissaan toimikautensa ajaksi. Seurakuntien hallintosäännöissä tulee jatkossa huomioida sama muutos.

Muutokset viranhaltijoiden toimivallassa muun muassa lyhytaikaisia palvelussuhteita koskien

Hallintosäännön 4 luvun 11 §:ään esitettävän uuden 3. momentin tavoitteena on sujuvoittaa henkilöstöasioiden käsittelyä ja keventää hallinnollista menettelyä erityisesti lyhytaikaisissa palvelussuhteissa. Alle kuuden kuukauden mittaisten työsuhteiden (mm. kesätyöntekijät), samoin palkattomien työkokeilijoiden ja harjoittelijoiden palvelukseen ottamisen osalta ei ole tarkoituksenmukaista edellyttää erillistä viranhaltijapäätöstä, vaan päätöksenteko voidaan toteuttaa joustavammin operatiivisella tasolla.

Samalla täsmennetään luettelon pitämismenettelyä ja siihen liittyvää siirto-oikeutta, jotta toimivaltasäännökset ovat selkeät ja yhdenmukaiset. Muutos vähentää tarpeetonta hallinnollista työtä, nopeuttaa rekrytointiprosesseja sekä varmistaa, että päätöksenteko kohdentuu tarkoituksenmukaisesti ilman, että valvonnan ja seurannan edellytykset heikkenevät.

Rajaukset yksittäisten viranhaltijoiden toimivaltaan

Kokonaisuudessa on kyse muutoksista 4 luvun 9 §:n kohdan kolme toimivaltaan. Muutoksia esitetään kohtiin a, b, e, j ja x. Muutoksen tavoitteena on tasapainottaa operatiivisen johtamisen joustavuus ja yhteisen kirkkoneuvoston strateginen ohjaus- ja päätösvalta. Arvioinnissa on tunnistettu yksittäisiä toimivaltakohtia, joissa päätöksenteon merkitys on sellainen, että toimivaltaa on perusteltua tarkentaa tai rajata.

Erityisesti seurakuntayhtymän johtajan ja osastonjohtajien virkoja koskevissa asioissa on tarkoituksenmukaista pidättää päätösvaltaa tiettyjen kokonaisuuksien osalta yhteisellä kirkkoneuvostolla, jotta varmistetaan päätösten periaatteellinen ja organisatorinen merkittävyys. Muutos selkiyttää hallinnon toimivaltasuhteita.

Yhteisen kirkkovaltuuston tekemien henkilövalintojen prosessin kehittäminen

Hallintosäännön 3 luvun pykäliin 22 ja 23 on sisällytetty henkilövalintojen prosessin kehittämistä käsitelleen työryhmän loppuraportin mukaiset muutokset. Yhteinen kirkkovaltuusto merkitsi työryhmän loppuraportin tiedoksi kokouksessaan 12.3.2026 § 24.

Puitesopimusten hankintaraja

4 luvun 9 §:n 1 mom. kohtaan 1 esitettyssä muutoksessa seurakuntayhtymän johtajan ja osastojen johtajien toimivaltaa muutettaisiin siten, että nämä voivat solmia sellaiset puitesopimukset, jotka arvoltaan kuuluvat heidän päätäntävällän alaisuuteen. Muutoksen tavoitteena on yhdenmukaistaa puitesopimuksia koskeva toimivalta muun hankintatoiminnan kanssa sekä poistaa nykyinen epäjohdonmukaisuus päätöksenteossa. Puitejärjestelyssä sinänsä ei sitouduta vielä hankkimaan mitään, vaan luodaan ainoastaan raamit mahdollisille tuleville hankinnoille. Puitejärjestelyn sisällä tuleviin, puitejärjestelyn sisällä tehtäviin hankintoihin sovelletaan normaaleja hankintojen toimivaltarajoja.

Muutoksella varmistetaan, että puitesopimuksia koskeva päätösvalta määräytyy samojen euromääräisten rajojen ja periaatteiden mukaisesti kuin muutkin hankinnat. Tämä selkeyttää toimivaltasäännöksiä, tehostaa päätöksentekoa ja parantaa hallinnon johdonmukaisuutta.

Samassa yhteydessä kiinteistöjohtokunnan toimivaltaa (5 luku 6 § kohta 1) esitetään muutettavaksi siten, että kiinteistöjohtaja voi solmia sellaiset puitesopimukset, jotka kuuluvat arvoltaan kiinteistöjohtajan päätäntävällän alaisuuteen.

Kielelliset korjaukset

Hallintosääntöluonnoksen valmistelun yhteydessä teksti on käyty läpi myös kielellisestä näkökulmasta. Tarkistuksilla on pyritty selkeyttämään säädöstekstiä, yhtenäistämään käsitteiden käyttöä sekä parantamaan tekstin luettavuutta ja johdonmukaisuutta.

Käsitteiden yhtenäistämiseen liittyy muun muassa ”yhteinen”-sanon järjestelmällinen poistaminen yhteisen kirkkovaltuuston ja yhteisen kirkkoneuvoston nimien yhteydestä, hallintosäännön 1 luvun 2 §:n kirjausten mukaisesti.

Kielellisissä korjauksissa on muun muassa täsmennetty sanamuotoja ja poistettu tulkinnanvaraisia ilmauksia, yhdenmukaistettu termistöä koko hallintosäännön osalta sekä selkiytetty lauserakenteita ja pykälien esitystapaa.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Hallintosääntömuutoksessa muutetaan nuorten vaikuttajaryhmän valintatapaa ja kokoonpanon määrääntymistä. Asialla on tästä syystä lapsivaikutuksia. Muutokset on tehty nuorten omasta aloitteesta ja muutosten tavoitteena on ollut vahvistaa nuorten osallisuutta sekä mahdollistaa esimerkiksi vaikuttajaryhmän jäsenyys siinäkin tilanteessa, että helsinkiläisen seurakunnan toiminnassa mukava nuori ei olisi kirjoilla Helsingissä tai hänen seurakunta vaihtuisi kesken kauden.

Aikataulu

Mikäli yhteinen kirkkoneuvosto niin päättää, on ehdotus hallintosäännön muuttamisesta tarkoitus viedä yhteisen kirkkovaltuuston käsiteltäväksi sen 17.6.2026 kokoukseen.

Uudistettu hallintosääntö astuisi esityksen mukaan voimaan 1.8.2026 korvaten tuolloin nykyisen, 1.8.2025 voimaantulleen ja 29.1.2026 päivitetyn hallintosäännön.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Nuorten vaikuttajaryhmän valintaa ja kokoonpanoa koskevat sääntömuutosehdotukset (8 luku 1 §) selkiyttävät vaikuttajaryhmän jäsenten valintaprosessia, turvaten jokaisen seurakunnan nuorten äänen kuulumisen yhtymän vaikuttajaryhmässä. Sukupuolikiintiöiden soveltamattomuus vaikuttajaryhmän kokoonpanossa edesauttaa nuorten toivomaa sukupuolten moninaisuuden huomioimista.

Toimivallan perusteet

Kirkkolaki 3 luku 7 § ja 16.3 §
Kirkkojärjestys 3 luku 35 §

Lisätiedot

Hallintojohtaja Juha Silander, juha.silander@evl.fi

Jakelu

Yhteisten palveluiden osastot